

17/10/1982

Οι 365 μέρες της Αλλαγής

«ΕΚΑΝΑ ότι μπόρεσα. Άλλά...».
Ένα τηλεφώνημα στην Έλενη Βλάχου (εχάσαμε). Ένα δεύτερο, στον Ανδρέα, για να τον συγχαρεί («Καλή σου τύχη»).

Στό διαμέρισμά του της οδού Κανάρη, ο Γιώργος Ράλλης παίζει θλιμμένα αλλά και ήρεμα το κομπολόι του, καθώς το σούρουπο, της 18 εκείνου του περσινού Οκτώβρη μόλις αρχίζει να τυλίγει την Αθήνα. Οι Έλληνες δεν ξέρουν ακόμη τίποτα. Και διασκεδάζουν μάλιστα την ανυπόφορη άναμνη έτοιμάζοντας την μετε - έκλογική τους δεγγέρα.

Στην αρχή στά τηλέφωνα (και λίγο πολύ εμπιστευτικά). Μετά από την τηλεόραση:

«Τό ΠΑΣΟΚ κάνει αυτοδύναμη κυβέρνηση»
Από την Φλώρινα μέχρι το Λαοτήι κι από τη Σάμο μέχρι την Ίθωκη η νίκη της Αλλαγής ξεσηκώνει μία άπεραντι βοή. Πού παρασύρει, λές στή χαρά της, ακόμη και τους χαμμένους. («Γιά να δούμε τί θα κάνουν κι αυτοί... Έτσι κι έτσι δεν πήγαινε άλλο). Τόσο που μόλις οι κάμερες φωτίσουν τό Καστρί (και ό μεγάλος πρωταγωνιστής της βραδιάς, που λάμπει από έπιτυχία, θα πεί πως είναι «πρωθυπουργός όλων των Έλλήνων» οι μισοί (και παρά πάνω) Έλληνες θα ξεχυθούν στους δρόμους. Έκεί που τους καλούν, ρυθμικά κι επίμονα, τά «κλάζον» κάθε είδους.

Τά «Πασοκάκια» αλληλοχαιρεί ούνται με την ευχή «Καλή Αλλαγή». Κι όταν ό Αντρέας θα έρωτηθεί με τί μπορεί να ποτιστεί αυτή η χαρά των Έλλήνων, ώστε να μην μαραθεί, θ' απαντήσει:

«Μέ όλο και περισσότερη και πλατύτερη δημοκρατία». Ένώ στο πρώτο ύπουργικό Συμβούλιο θα πεί στους πρώτους εκείνους συνηγάτες του:

«Ό λάος περιμένει τό προσωπικό μας ήθος και την είλικρίνειά μας. Δεν έχουμε δικαίωμα ν' άπογοητεύσουμε».

Μέ τούς μύστακές τους, τά νέα παιδιά στην εξουσία προκαλούν άμεσα την περιέργεια. Άλλά και την συμπάθεια.

Καθώς, λοιπόν, οι μέρες τούτου του Οκτώβρη της Αλλαγής, φυλλοροούν, ή Αλλαγή βρίσκει σ' όλα τά χείλη. Τό δολάριο κάνει 58 δρχ. Και για να διαδεχθεί τον 80χρονο Ξενοφάντα Ζολότα (που έπιμένει πως άποχωρεί λόγω ηλικίας αλλά εύχεται, εύχεται, εύχεται...) καλείται, κατεπειγόντως, από τη Γενεύη (όπου έργάζεται σέ Διεθνή Οργανισμό), ό μελλοντικός «τσάρος της Έλληνικής Οικονομίας», Γεράσιμος Άρσενης.

Η Αλλαγή κρίνει άμέσως, πως οι τηλε-Έλληνες αξίζουν κάτι περισσότερο από τον «θυρωρό» τους και ένα «Λούνα Πάρκ». Τά σήριαλ της δεξιάς τηλετύφωσης (κατά Βασίλη Βασιλικόν) καταργούνται με τό τσεκούρι. Χωρίς, ίσως, κανείς, ακόμη να έχει προφθάσει να σκεφθεί με τί θ' αντικατασταθούν.

Άλλωστε, ή μεγάλη τηλε - βεντέτα στά τέλη εκείνου του περσινού Οκτώβρη είναι... μά ό Ανδρέας Παπανδρέου. Πού θα εκρίσει ό-όλες τις ελληνικές μικρές οδόνες με την συνέντευξή του στο Α.Β.Σ. «Γιά όες έτοιμότητα, παιδί μου. Όχι πρόσεξε άμεσότητα» «Μπράβο του». Άπό δεξιούς και άριστερούς τό εμπράδω. «Εξαιρετή από άποψέως τέχνης λόγου και ξεγλιστρήματος» θα πεί πικρόχολα, ό κ. Ευάγγελος Άδέρωφ. Ένώ, στην συμπρωτεύουσα όπου γιορτάζεται ή 28η Οκτωβρίου ό Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα φροντίσει να πεί (ίσως για να τ' άκούσουν όλοι):

«Εκυβέρνησα επί μακρόν αυτόν τον τόπο, ώστε να ξέρω πως του χρειάζεται πολιτική ό-μαλότητα».

Μέσα στις χαρές και στις αλλαγές οι Άθηναίοι έχουν ξεχάσει άκμή και τό νέφος τους. Όποτε, στο Νοέμβρη ήταν, ξαφνικά, αισθάνονται πως τους πνίγει. Νέφος εδώ. Νέφος στο ύπουργείο της οδού Αριστοτέλους. Ποιος σ' αλήθεια, θα είναι, από όω και μπρός, ό ύπουργός του νέφους; Την μάλλα θα διεκδικήσει για την τιμή των όπλων του ύπουργείου του του Περιβάλλοντος, με πάθος μάλιστα, ό Αντώνης Τρίτσης. Πού θα την κερδίσει και θα την κρατήσει στο «τεροσί» του. (Χωρίς, ώστόσο, να έχει ποτέ εξομολογηθεί, μέχρι σήμερα, αν μετάνιωσε για κείνη τη νίκη του).

Άλλά ποιος, σ' αλήθεια, τούτο τον Νοέμβρη, πολυανησυχεί για τό νέφος; Έδώ χαλαί ό κόσμος γιατί ό Είσαγγελέας, μετά δυό χρόνια πέρα - δώθε, όριζει τακτική άνακριση για την ύποθεση Χουδάν Ραμόν Ρότσα (τον έπαινο μαζόμενο Μπουμπλή). Μπροστά σέ κάτι τέτοια ακόμη και άνακοινώσεις για μεσονύκτιο κλείσιμο, ξανά, των κέντρων, ή και για μονά ζυγά, άνοιών. Μά μήπως κανένας προσέχει (όσο πρέπει) τον Ανδρέα που λέει πως τό έλλειμμα παύ

Ένα οδοιπορικό της Μαρίας Ρεζάν μέσα στο χρόνο που πέρασε με το ΠΑΣΟΚ στην εξουσία

οι σχολιαστές. Ό τώες πρωθυπουργός θά ύψώσει, ώστόσο, τον τόνο για να πεί:

«... Αν φύγουμε, για δεύτερη φορά από τό ΝΑΤΟ, σίγουρα, θα γελοιοποιηθούμε».

Λίγες ώρες μετά την ψήφο εμπιστοσύνης ό πρωθυπουργός πηγαίνοντας στο Λονδίνο νευματίει στο Παρίσι, στο Προεδρικό Μέγαρο του Φρανσουά Μιττεράν. Την επομένη, οι γαλλικές έφημερίδες θα γράψουν πως ό Έλληνας σοσιαλιστής ηγέτης δεβαίωσε τον Γάλλο σοσιαλιστή πρόεδρο πως, «πών κάνει τό παραμικρό για την άποχώρηση της Ελλάδος από την ΕΟΚ θα έκτιμησει κατά πόσο, ή πολιτική της κυβέρνησής του μπορεί να συμφιλιωθεί με τους κανόνες και τις διαδικασίες της Κοινότητας».

Άπό τό Λονδίνο, ό πρωθυπουργός μιλάει οικεία, απλά: «Ναί, ύπάρχουν δυσκολίες... Τους είπα (σ.σ. στους Ένιιά)... Μού είπαν, Πρωτόγυρος, σ' αλήθεια, για την Ελλάδα, πρωθυπουργικός τρόπος επικοινωνίας με τον λαό (που θα τό πληρώσει με άξιοπρέπεια ό Άσημάκης Φωτήλας)».

Η Ν.Δ. ώστόσο, άσφαλώς κείνον τον Δεκέμβρη, δεν πιάνει τό μήνυμα των καιρών. Άλλίως ό Γιώργος Ράλλης δεν θα είχε, ίσως, πάει, στις 4 του μήνα, στή Μητρόπολη στην τελετή των Δεκεμβριανών. Όπου «νεοφασίστες», μάλιστα, «τόν άποδοκίμασαν». Άλλο ό κ. Άδέρωφ που, τραβώντας κι όλας από τότε, την δική του γραμμή, θα πάει και στί Μακρυγιάννη. Και θα φωτογραφηθεί μάλιστα γελώντας, ιδιαίτερα προκλητικά.

Την ίδια ημέρα (της Άγίας Βαρβάρας είναι) ό Ανδρέας γιορτάζει, στο Μεγάλο Πεύκο την προσέτιδα του πυροβολικού. Κι εκείνη ή φωτογραφία του με τους πρσοβολητές; Δεν θάνει παρά μία, από τις πρώτες σειράς έπισκέψών του στον κόσμο του ελληνικού στρατού.

Στην οδό Ρηγίλλης, ώστόσο, οι «τενόροι» της Νέας Δημοκρατίας, που, με τίποτα, δεν φαίνονται να χωνεύουν την άπώλεια της εξουσίας, εκλέγουν, για αρχηγό τους, τον Ευάγγελο Άδέρωφ. Ό Γιώργος Ράλλης (που θα του προταθεί μιά, κάποια, έπίτιμη διάκριση) θα πεί την φράση που, γρήγορα, θα κάνει τον γύρο φίλων και αντιπάλων:

«Δέν συνηθίζω να διασκεδάζω τις πίκρες μου με ζαχαρωτά».

Συνεπώς, μετρημένος, ό Γιώργος Γεννηματάς φέρνει, στην Βουλή, τό νομοσχέδιο του για την ψήφο στά 18. Η Βουλή θα τό ψηφίσει ομόφωνα.

Την ελληνική όμοψυχία θα θέσει, πούτος, σέ δοκιμασία, ό στρατηγός Γιαρουζέλσκου και ό στρατιωτικός του νόμος. «Στυγνό πραξικόπημα» θα τό πούν αυτό τον τον νόμο, πολλοί Έλληνες (που δεν είναι, όλοι, δεξιοί). «Θλίβομαι αλλά όχι άνάμειξη στά έσωτερικά της Πολωνίας γνωματείνε ό Ανδρέας».

Την ένταση και την ενόχληση, που γεννιούνται από τό Πολωνικό παρά θα διασκεδάσει ώστόσο, τό άπελειωτο χαμόγελο του Γαστέρ Άραφάτ που βρίσκεται σέ έπίσημη έπίσκεψη στην Αθήνα.

Πλησιάζουν και τά Χριστούγεννα. Και «τό χριστουγεννιάτικο τραπέζι, θα είναι από 20 μέχρι 25% πιά ακριβό από πέρσι αναγγέλλει ό Τύπος. «Είς ό οι Έλληνες μοιάζουν ν' άπαντούν: «Ε, τί να κάνουμε;» Μήπως ή έτήσια έκθεση του Έλεγκτικού Συνηδρίου — που έχει μόλις δημοσιευθεί — δεν άποκαλύπτει

τόν τρελό, τρελό χορό του δημοσίου χρήματος που έγινε επί δεξιάς; Οι Έλληνες, μάλιστα, μοιάζουν να διασκεδάζουν άνακαλύπτοντας πως τό κέντημα είναι από τίς πιο έπικερδείς ελληνικές έπιχειρήσεις. Άφού πρώτος, με 186 εκ. έτήσιο εισόδημα, έρχεται (στον κατά-έχει μόλις δημοσιευθεί) — ό κ. Έλευθ. Μουλογο των πλουσιότερων Έλλήνων που επίσης ζάκης. Αυτός που φτιάχνει τις κλωστές «Ντέ — Μι — Σέ».

Η βάρβα Κουτσούγωργα θα σκάσει παραμονή Χριστουγέννων: Συμβούλια, γενικοί διευθυντές, «απαίτιοι της γραφειοκρατίας και της ρουσοφτολογίας», τέλος. Ό μπωναμάς του Λευτέρη Βερυβάκη, στους μαθητές, ονομάζεται κατάργηση των Πανελληνίων. Ένας ύπουργός, με πολύ ιδιότυπο τόνο φωνής, δηλώνει πως τά «φακελάκια» και τά ράντζα, στά νοσοκομεία θα σταματήσουν με τον θεσμό των νοσοκομειακών γιατρών. Τό όνομά του: Παρασκευάς Άυγερινός.

Μέ την είσοδο του '82 τό Έλληνικό οικονομικό λεξιλόγιο εμπλουτίζεται με μία λουλουδιασμένη λέξη: «δέσμη». Άλλά και με μία δεύτερη (απ' αυτές που τόσο άρέσει στον πρωθυπουργό να λασάρει και να καθιερώνει): «στενωπό». Και για την στενωπό του '82 και «τά μεγάλα προβλήματα που αντιμετώπιζουμε» ό Ανδρέας Παπανδρέου ζητάει, απ' όλους «συμπαρατάση και κατανόηση».

Άλλ' ό κ. Λάζαρης ύπόσχεται άφθονο και φθινό τραπέζικό χρήμα. (Η αντίπολιτεύση θα άνακαλύψει πως είναι καλός και σοβαρός ύπουργός μόνον, όταν, άργότερα «θ' άνασχηματισθεί»). Άλλά ό κ. Λάζαρης καλεί, ακόμη (χωρίς σ' αλήθεια ή πρόσκλησή του να συναντήσει μεγάλη έπιτυχία) τους επενδυτές να εκτελέσουν τό επενδυτικό τους καθήκον.

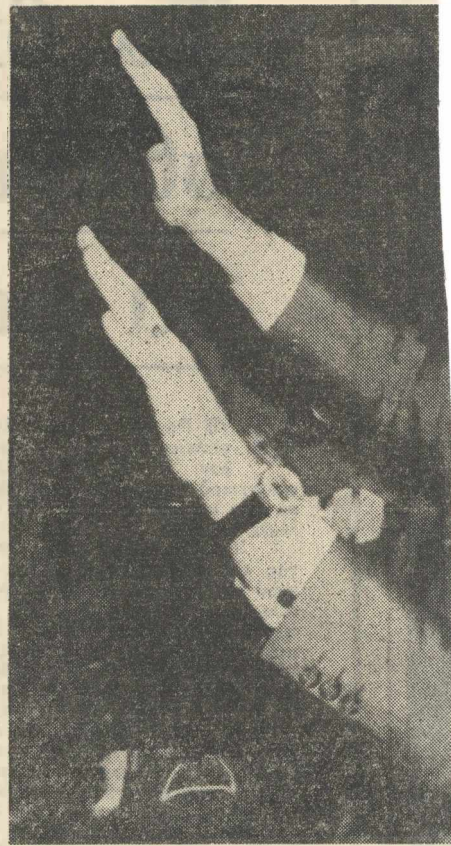
Ό κ. Άδέρωφ διαφεύγει πως άποκαθήλωσε τις φωτογραφίες του κ. Ράλλη από τους τοίχους της Ρηγίλλης. Στην (άκρω) πολιτικοποιημένη άποκρία που αρχίζει ή λέξη «κλαδική» θα γνωρίσει ίσως πιέννες με τους «πρασινοφρουρούς».

Πανηγυρισμοί στους δρόμους της Αθήνας. Αρχίζει ή πρώτη μέρα της Αλλαγής.

Η δειγματοληψία της ΕΟΚ είναι, ώστόσο, κατηγορηματική: Οι Έλληνες είναι τά πιο αίσιοδοξα πλάσματα της Εύρώπης. Κι άς έχει — όπως λένε — άγχος ό κ. Μαρουδάς για την πορεία της ΕΡΤ. («Βάλτε και κανένα Ντάλλακ», βρέ παιδιά, κι αφήστε τά κουλτουριάρικα»).

«Κάτι θετικό γίνεται με την αυτοδιοίκηση» γράφει, ώστόσο, ή «έφημερίνη» για τό όμωμο συνέδριο του Ήρακλείου που πολλά ύπόσχεται. Άλλά, την ίδια περίπου ώρα, ή Ν. Δ. θα πάρει για μία άκάμα φορά τό δρόμο της άναχώρησης από τη Βουλή όπου συζητεί

Άνδρέας Παπανδρέου: Αρχηγός της

τά τό νομοσχέδιο για τη δημόσια διοίκηση. Άνεπανάληπτα δεικτικός, ό Ίωάννης Ζίγδης, μιλώντας για τις 100 πρώτες μέρες της Αλλαγής, θα συμπεράνει:

«Η έν πολλοίς άμαρτίες γηράσασα (Ν.Δ.) με κάνει και γελώ όταν σεληνιάζεται γιατί ή Άρσασκείας (Τό ΠΑΣΟΚ δηλαδή), κάνει μερικά λάθη και φαίνεται ό ποδοστράγαλός της».

Και μιάς και οι επενδυτές βαρυσκουέ ό Μανώλης Δρεπάκης αρχίζει, τον Φλεβάρη, τό άνένδοτο κυνηγητό του των φοροφυγάδων. Χωρίς, όμως, στο γραφείο και στά τηλέφωνα όπου καλεί τους πολίτες να τους καταγγείλουν να σημειωθεί κανένα έντυποακό «μποτιλιάρισμα».

Την προδοσία μπορεί μερικοί να άγάπησαν τον καταδοτή κανείς, μοιάζει να είναι ή άπάντηση των ανωνύμων και έπωνύμων Έλλήνων.

Ό Ανδρέας, τούτο τό Κυριακάτικο πρωινό του Φλεβάρη, άρπάζει τό μικρόφωνο του «Σπύροτιγκ». Γιά να πεί στους πέντε - όσες χιλιάδες εκπροσώπους του κινήματος πως:

«Άλλο τό κίνημα κι άλλο τό κραυς». Και ακόμη πως:

«Ό δρόμος μας είναι χωρίς έπιστροφή». Λίγες μέρες άργότερα στην κοινοβουλευτική του ομάδα θα πεί:

«Άκούστε, έχουμε την θετική άνοχή, του λαού. Και δεν έχουμε, κανέναν λόγο, να δείχνουμε έκδικητές». Και ό Ανδρέας Παπανδρέου θα προσθέσει:

«Προσέξτε, γιατί έχει άρχισε μία βρώμικη έπίθεση έναντιον μας».

Η έπίθεση που έξαπολύει, ώστόσο ό κ. Άδέρωφ, την ίδια ώρα, από την τηλεόραση (που τό κόμμα του δεν είχε, ποτέ, διανοηθεί να την «παραχωρήσει» στους αντιπάλους της) θα τον καθιερώσει σαν άμετανόητο «κινδυνολόγο».

Ό πολιτικός γάμος (για τό οποίο γίνεται πολύς και έντονος λόγος) άποφασίστηκε πως θα είναι, τελικά ισόκυρος, με τον θρησκευτικό. «Η συμβίωση της Ίεραρχίας με τό ΠΑΣΟΚ κρίθηκε προτιμότερη από τό διαζυγίο τους όπως θα πεί ό Ήλιος Ήλιού.

Σπύρος Πλασκοβίτης εκλέγεται σέ μία από Σπύρος Πλασκοβίτης εκλέγεται σέ μία από τις αντιπροεδρίες της Εύρωσοσιαλιστικής ομάδας. Και ό άλλος Εύρωσοσιαλιστής, ό Κώστας Νικολάου, αντιπρόεδρος του Εύρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

«Θά μετέωρα, ένεργά, στά θεσμικά όργανα της Κοινότητας» δηλώνουν και οι δυό. Έκει κάπου είναι που ό Πρόεδρος της Δημοκρατίας Β' άφήσει να διαρρέσει μία «άδιάκριτη» συμβουλή του, προς τον πρωθυπουργό:

«Αυτόν τον Κώστα Σημίτη να τον προσέχεις! Και μέσα και έξω, όλοι μου λένε πως είναι εξαιρετός στά Κοινοτικά».

Από την Λευκωσία (όπου, για πρώτη φορά πατάει τό πόδι του Έλληνας Πρωθυπουργός) ό Ανδρέας θα κατασυγκινήσει Έλλαδικούς και Έλληνόψυχους. Η λέξη - σφραγίδα της Κυπριακής του έπίσκεψης είναι «συμπαράταξη».

Στόν Έλλαδικό χώρο είναι καταργηθεί και ή σχολική ποδιά. Και ή Αθήνα (άλλά κι ή ΐ-